

DISTANCE LEARNING OR A SIMPLIFIED, INTERACTIVE WAY OF SELF-DEVELOPMENT

Fayzieva Gulzoda Ulugbekovna¹

¹ Tashkent State Pedagogical University named after Nizami
University Department of General Psychology 3rd year student

<https://doi.org/10.5281/zenodo.5132820>

ARTICLE INFO

Received: 10th July 2021

Accepted: 15th July 2021

Online: 24th July 2021

KEY WORDS

Distance learning,
interactive tasks,
communication,
learning process,
education.

ABSTRACT

Self-management is an important part of any study, but this is very important for online course. Many countries use distance learning based on modern Information and Communication Technologies in order to train quality personnel in the education system. The experience of the education system shows that the opportunities to radically improve the quality of personal through the use of the Internet and Information and Communication Technologies in the learning process as a means of acquiring, storing, transmitting new knowledge and practical decision-making are expanding.

MASOFAVIY TA'LIM YOXUD O'Z-O'ZINI RIVOJLANTIRISHNING OSONLASHTIRILGAN, INTERAKTIV USULI

Fayzieva Gulzoda Ulugbekovna¹

¹ Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat Pedagogika

Universiteti Umumiy psixologiya yo'nalishi 3-bosqich talabasi

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 10-iyul 2021

Ma'qullandi: 15-iyul 2021

Chop etildi: 24-iyul 2021

KALIT SO'ZLAR

Masofaviy ta'lim, interaktiv vazifalar, kommunikasiya, o'rganish jarayoni, ta'lim.

ANNOTATSIYA

O'z-o'zini boshqarish har qanday o'rganishning muhim qismidir, ammo bu onlayn kurslar uchun juda muhim hisoblanadi. Ko'pgina mamlakatlar ta'lim tizimida sifatli kadrlar tayyorlash uchun o'qish jarayoni zamonaviy AKTlarga asoslangan masofaviy ta'lim shaklini qo'llashadi. Ta'lim tizimi tajribalari ko'rsatmoqdaki, o'quv jarayonida internet tizimi va AKTni yangi bilimlarni egallash, saqlash, uzatish hamda amaliy qarorlar qabul qilish vositasiga aylantirish hisobiga kadrlarning sifat darajasini tubdan yaxshilashning imkoniyatlari tobora kengayib bormoqda.

Masofaviy ta'lim bu o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi onlayn dars jarayonidir. Bunday darslar uchun avvalo kommunikatsiya, masofaviy ta'lim uslubiy materiallari, elektron va odatdagi darsliklar, audio va video darsliklar, onlayn darslar (internet sahifa) elektron kutubxonalar, testlar,

multimedia elektron darsliklar va albatta, internetga ulangan kompiyuter kerak bo'ladi. Bunday ta'limda talaba har kuni ta'lim muassasasiga borishi shart emas. Shu bilan birga bu tizim vositasida salomatligi cheklanganlar, uzoq hududlarda yashovchi bolalar, hatto

mahkumlar bilan birga bo'lib turgan yoshlar ham ta'lim olishi mumkin. Kattalarga esa masofaviy ta'limda o'z mehnat faoliyatidan ajralmagan holda ta'lim olish va malaka oshirishlariga imkoniyat yaratiladi. Bundan tashqari, masofadan turib o'qiganda bir necha kurslarda bir vaqtning o'zida ta'lim olish imkoni mavjud. Shu bilan bir qatorda masofaviy (elektron) o'qitishni joriy etish orqali quyidagi vazifalarni amalga oshirish nazarda tutiladi: masofaviy, elektron va aralash ta'limni joriy etish orqali har yili o'qitiladigan talabalar sonini sezilarli darajada oshirishga erishish; talabalarining muayyan sohalaridagi qobiliyatini aniqlash imkoniyatini beruvchi aniq va har tomonlama diagnostikasini amalga oshirish asosida masofaviy kurslarni tashkil etish; talabalarini o'qitish bo'yicha belgilangan vazifalarning sifatli bajarilishini ta'minlash; masofaviy va an'anaviy o'qitish shakllarini integratsiyalash orqali o'quv jarayoni samaradorligini oshirishga erishishdir.

Ko'plab o'qituvchilar interaktiv vazifalarni belgilash orqali masofaviy ta'limning o'ziga xos xususiyatlaridan foydalanadilar. Bunga viktorinalar kabi narsalar kiritilishi mumkin, yana shuni ham ta'kidlash kerakki ularni belgilashning hojat yo'q, chunki ular dastur tomonidan avtomatik ravishda belgilanadi. Ushbu interfaol vazifalar, ayniqsa, sizning shaxsiy rivojlanishingiz uchun foydalidir, chunki ular kursda o'zingizni qanchalik yaxshi o'qiyotganingiz va materialni qay darajada yaxshi anglayotganingiz haqida ma'lumot olishga imkon beradi.

Bular masofaviy o'rganishda qo'llaniladigan asosiy usullardan biridir, shuning uchun agar siz shaxsiy rivojlanishga yo'naltirilgan onlayn kursga

borishni rejalashtirmoqchi bo'lsangiz, ushbu usullar bilan shug'ullanishga tayyor bo'lishingiz kerak. O'rganish nafaqat kerak bo'lganda va qachon regurgitatsiya qilinishi mumkin bo'lgan ma'lumotlarning xotira bankini ishlab chiqish emas. O'rganish bundan ancha murakkab, ya'ni ko'pincha odamlar ta'limni maktabda olish va yana shuni aytib o'tish lozimki biz maktab ta'lim jarayonini tugatish bilan tugaydigan narsa deb bilishadi.

O'rganish - bu butun hayotingizda sodir bo'ladigan jarayon. O'z o'zini rivojlantirish orqali o'rganish esa sizni yanada baxtli, mazmunliroq va qobiliyatli, o'ziga ishongan inson kabi his qilishingizga yordam beradi. O'rganish sizning muammolarni tushunish va hal qilish qobiliyatingizni yaxshilaydi - bu sizning hayotingizdagi vazifalar va hodisalarda qo'llashingiz mumkin bo'lgan ko'nikmalar. Ta'lim turli shakllarda bo'lib, bu bilim va ko'nikmalarni faol ravishda yetkazish yoki odamning ma'lum bir tarzda fikrlash yoki bajarish qobiliyatini o'zgartirish jarayoni bo'lishi mumkin. Ta'lim odatda oldindan o'ylangan va rejalashtirilgan jarayon sifatida qaraladi. O'rganish jarayoni esa hamma uchun mavjud va bu albatta tuzilgan emas. Bu albatta, o'quv dasturlari hujjatlari, ilmiy tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan so'nggi tadqiqotlar yoki hukumat ta'lim kengashlari tomonidan cheklanmagan. O'rganish institutsional emas va uning muvaffaqiyati pul yoki mablag' bilan belgilanmaydi. O'rganish va taraqqiyot insoniyat oldinga siljishida asosiy o'rinni egallaydi. Ta'lim - bu inson ruhiyatida sodir bo'ladigan harakatdir. O'rganishni yangi tushunchalarni yoki fikrlash usullarini singdirish, yangi munosabat, qadriyatlar yoki tamoyillarning paydo bo'lishi yoki

bilim yoki imkoniyatlarni egallashga o'xshatish mumkin.

Mustaqil va muvaffaqiyatli yashash uchun biz bilim talab qilamiz. Hatto eng oddiy narsalar uchun ham qanday qilib qilishni bilamiz - choynakni qaynatish, sendvich tayyorlash, yo'lni kesib o'tish, tishlarini yuvish. Barchamiz yoshligimizda zarur umumiy bilimlarga ega bo'lamiz. Biz ushbu bilimlardan kundalik hayotimizda foydalanamiz va yangi ko'nikmalar va tushunchalarni rivojlantirish uchun unga tayanamiz.

Masofaviy ta'lim, shuningdek masofaviy ta'lim, elektron ta'lim va onlayn ta'lim deb ham ataladi, ta'limning asosiy elementlari o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida o'qitish paytida jismoniy ajratish va talaba-o'qituvchi va talaba-talaba muloqotini yengillashtirish uchun turli xil texnologiyalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Masofaviy o'qitish an'anaviy ravishda odatiy bo'lmagan talabalarga, masalan, doimiy ishchilar, harbiy xizmatchilar va uzoq ma'ruzalarda qatnasha olmaydigan chekka hududlarda yashovchi shaxslarga qaratilgan. Biroq, masofaviy ta'lim ta'lim dunyosining doimiy qismiga aylandi va tendentsiyalar doimiy ravishda o'sib borishini ko'rsatmoqda.

Zamonaviy institutsional masofaviy ta'limning o'sishi bilan bir qatorda Internetga asoslangan yoki osonlashtirilgan shaxsiy ta'lim xizmatlari, jumladan elektron dars berish, elektron mentorlik va tadqiqotga yordam berish. Tadqiqot tarkibiy qismiga ega bo'lgan an'anaviy an'anaviy bo'lmagan institutlardan biri sifatida masofaviy ta'lim oliy ta'lim muassasalar ma'muriy va pedagogik adabiyotlarga katta hissa

qo'shadi. Universitet asosan tayyorlangan materiallar va repetitorlar tizimiga tayanadi. Nazariy tendentsiya video, audio va boshqa multimediyalarga bo'lgan ishonchni kuchaytirishga o'xshab tuyulgan bo'lsa-da, amalda aksariyat muvaffaqiyatli dasturlarda asosan elektron matnlar va oddiy matnga asoslangan aloqalar ishlatilgan. Buning sabablari qisman amaliydir - individual o'qituvchilar ko'pincha o'zlarining multimediyalarini ishlab chiqarish yukini ko'taradilar, shuningdek, masofaviy o'qitishning asosiy afzalliklari haqidagi rivojlanayotgan tushunchalarni aks ettiradi. Endi bu osonlashtirish usuli sifatida qaralmoqdao'qituvchilar va talabalar, shuningdek talabalar o'rtasida an'anaviy sinflarda yoki o'qituvchilarning ish vaqtida ma'lumot almashish bilan bog'liq vaqt cheklovlarini olib tashlash orqali aloqa qilish. Xuddi shunday, o'z-o'zidan ishlaydigan dasturiy ta'minot ta'limi tizimlari, hanuzgacha ma'lum bir tor mashg'ulotlar uchun ishlatilgan bo'lsa-da, odatda rasmiy ta'lim sharoitida boshqa odamlar bilan o'zaro munosabatlarni talab qiladigan individual talabalarga javob berish va moslashishda cheklangan egiluvchanlikka ega.

Masofaviy o'qitishning zamonaviy kurslarida raqamli o'qitish materiallari, podkastlar (elektron tinglash yoki talabaning bo'sh vaqtini tomosha qilish uchun yozilgan mashg'ulotlar), elektron pochta, mavzuli (bog'langan) munozarali forumlar, suhbat xonalari va testlarni o'z ichiga olgan veb-ga asoslangan kurslarni boshqarish tizimlari qo'llaniladi. virtual (kompyuter simulyatsiyasi) sinflarida funkcionallikni olish. Ham mulkiy, ham ochiq manbali tizimlar keng tarqalgan.

Garchi ko'pchilik tizimlar odatda asenkron bo'lsa-da, talabalarga ko'p funktsiyalardan xohlagan vaqtlarida foydalanish imkoniyatini beradi, shuningdek, jonli video, audio va rejalashtirilgan vaqtlarda elektron hujjatlarga birgalikda kirishni o'z ichiga olgan sinxron texnologiyalar ham qo'llaniladi. Bloglar, vikilar shaklida umumiy ijtimoiy maydonlar (Hamma sinf

ishtirokchilari tomonidan o'zgartirilishi mumkin bo'lgan veb-saytlar) va birgalikda tahrir qilingan hujjatlar, shuningdek, ta'lim sharoitida, ammo ijtimoiy aloqada bo'lish uchun internetdagi kabi o'xshash joylardan kamroq darajada foydalaniladi va o'z o'zini rivojlantirishga xizmat qiladi desak mubolag'a bo'lmaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. 20.04.2017y. PQ-2909-son "2017 - 2021 yillarda Oliy ta'lim tizimini kompleks rivojlantirish dasturi
2. Ayupov R.X., Shayakubov Sh.Sh. Interfaol ta'lim usullari va vositalari. T.: TMI, 2016 y. 164
3. A.Parpiyev, A.Maraximov, R.Hamdamiyov, U.Begimkulov, M.Bekmuradov, N.Tayloqov. Elektron universitet. Masofaviy ta'lim texnologiyalari O'zME davlat ilmiy nashriyoti. - T.: 2008, 196 b.
4. Abdukadirov, Abdukaxxor Abdvakilevich. Masofali ukitish nazariyasi va amaliyoti. monografiya / A. A. Abdukadirov, A. X. Pardayev; red. M. Sodikova. - T. Uzbekiston respublikasi fanlar Akademiyasi " FAN , 2009. -145 s
5. Abduqodirov A.A., Pardayev A.X. Masofali o'qitish nazariyasi va amaliyoti. - T.: Fan, 2009. 145 b.